

Dnevnik, Ljubljana
19-11-2007

Tanja Lesničar-Pučko

Pri zavisti gre na nož

Via Negativa Ne kot jaz, režija Bojan Jablanovec; mednarodna koprodukcija, slovenska premiera 16. novembra v Gledališču Glej

Via Negativa je s predstavo Ne kot jaz dosegla šesto postajo na svojem večletnem raziskovalnem potovanju po sedmih smrtnih grehah: zavist. Temu bosta, kot pravi režiser Bojan Jablanovec, prihodnje leto sledila še napuh in sinteza vseh predstav z naslovom Via Nova.

Zavist se pravzaprav začne z napuhom: na odru stojijo producentka Špela Trošt in trije igralci (Iva Burčul, Boris Kadin ter Kristian Al Droubi); Kadin jih predstavi. Producentko posadi med gledalce, a pove, da ima možnost predstavo ustaviti, za ostala dva pa pojasni, da sta v nasprotju z njim zelo slaba pripovedovalca zgodb - Iva ne govori, ker je plesalka, Kristian pa performer. Tako si že na samem začetku izbori status prvega in začne s pomočjo jedilne mize in različnih pogrinjkov ter nenehne antiteze pripovedovati zgodbe o različnih ljubezenskih parih: ravnali so tako in tako, ne kot jaz. V pripovedovanju je resda dober, a seveda je vedno nekoliko mučno gledati nekoga, ki iz napuha gnezdi v tautologiji dobrega: dober sem, vem, da sem dober, vi veste, da sem dober, pogledajmo si torej, kako dober sem... In si seveda ne more kaj, da ne bi svoje vzvišenosti še malo demonstriral s povabilom dveh gledalcev na oder - ta tipična situacija zbeganih občanov, ki se znajdejo v nemilosti spretnih profesionalnih manipulatorjev.

In seveda, dober je znotraj konvencije o tem, kaj je dober pripovedovalec. Ko na oder povabi Ivo, naj zapleše, ta potrdi njegov opis, da ne govori, a kljub temu pove veliko: elegantno uniči celotno sceno. In v tem je dobra, četudi jo žene zavist.

Na razbitinah predstave je nato mogoč le še končni obračun. Tudi Kristian potrdi, da ni dober pripovedovalec, da mu domišljija ni segla dlje kot do tega, da se je pobril in preoblekel v žensko, in da je tudi idejo za finale dala znamenita bodyartistka Marina Abramović. Rekli bi, da gre med preostalima akterjema zdaj torej na nož: najprej nama pokažeta posnetek hitrega zabadanja nožev med prste z zadrške premiere, kjer je ne le obilno tekla kri, ampak je med občinstvom in kritiko zaradi srbske in hrvaške zastavice, ki sta krasili njuna stola, sprožila burne politične interpretacije. Logično: ali ni zavist politikov tista, ki vodi v klanje? In ali ni bodyart v živo telo dobesedno vpisana politika?

In potem se začne v živo...